

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

19 decembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Iurie Diaconu,

Judecători – Ion Guzun și Liliana Catan,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iulie 2018, în cauza penală în privința lui

Mărgineanu Nicolae XXX, născut la XXX,
domiciliat în mun. XXX.

Termenul examinării cauzei:

Instanța de fond de la 12.06.2017 pînă la 03.05.2018;

Instanța de apel de la 25.05.2018 pînă la 03.07.2018;

Instanța de recurs de la 25.09.2018 pînă la 19.12.2018.

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Central, din 03 mai 2018, cauza fiind judecată în procedura prevăzută de articolul 364¹ Cod de procedură penală, Mărgineanu Nicolae a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal și în baza acestei legi, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de 100 ore muncă neremunerată în folosul comunității.

Acțiunea civilă înaintată de Mărgineanu Lilia s-a admis parțial și s-a încasat de la Mărgineanu Nicolae în beneficiul lui Mărgineanu Lilia, paguba morală în mărime de 20 000 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a constatat că, Mărgineanu Nicolae acționând cu intenție, aflându-se la domiciliu situat pe strada XX, ap. XXX, mun. Bălți, unde locuia împreună cu soția sa Mărgineanu Lilia, astfel fiind membrii unei familii, la 17.04.2017, în jurul orei 21-20 min., fiind în stare de ebrietate alcoolică, în urma unui conflict care a apărut spontan, manifestând o vădită lipsa de stimă și respect față de soția sa, profitând de faptul că respectiva este neputincioasă față de el din punct de vedere fizic, cit și cel psihologic, a numit-o pe soția sa cu cuvinte necenzurate înjosindu-i demnitatea și pricinuindu-i suferințe psihice, ulterior în procesul conflictului a maltratată-o, lovind-o cu pumnii peste cap și mână, cauzându-i potrivit raportului de expertiză judiciară nr. 171 D din 15.05.2017, vătămări corporale sub formă de, edem și echimoză în regiunea degetului al mâinii drepte, care se clasează la vătămare ușoară. Or, ca rezultat a acțiunilor nominalizate numita Mărgineanu Lilia Serghei s-a ales atît cu leziunile corporale ușoare ale integrității corporale, cît și cu suferințe psihice și prejudiciul moral.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu apel de către partea vătămată/partea civilă Mărgineanu Lilia, care a solicitat, casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Mărgineanu Nicolae să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare și a admite integral acțiunea civilă înaintată.

În motivarea apelului s-a indicat că, nu este de acord cu concluziile instanței de fond privind aplicarea față de inculpat a pedepsei sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității, deoarece aceasta contravine circumstanțelor cauzei și a prevederilor art. 61 Cod penal.

Inculpatul și-a recunoscut vina doar pentru a miza la aplicarea față de acesta a unei pedepse mai blânde, deși nu se căiește de cele comise, dimpotrivă avea un comportament cinic în timpul examinării cauzei penale, mereu zîmbea când era în ședința de judecată, iar fiind întrebat cum se comporta în timpul conflictului acesta a relatat că el zâmbea și ea la fel zâmbea când o lovea, iar copiii în acest timp se aflau în apartament și erau „spectatori” a-i agresiunilor comise de către acesta față de subsemnată.

Circumstanțe ce reflectă că inculpatul urmează a fi izolat de societate, în condițiile în care prin pedeapsa stabilită nu se atinge echitatea socială, nici corectarea lui Mărgineanu Nicolae, prevenirea comiterii de către ultimul a altor infracțiuni/acte ilegale față de subsemnată. Până în prezent îi este frică ca aceste evenimente să nu se mai repete, cunoscând personalitatea acestuia, care este o persoană predispusă spre comiterea actelor de violență.

Instanța de fond nu a ținut cont că cele întâmplate au avut loc în prezența copiilor minori, care la fel au fost stresați enorm, fapt ce nu l-a împiedicat pe inculpat de a comite actele de agresiune.

Cât privește acțiunea civilă, instanța neîntemeiat a admis-o parțial, ori, în cadrul ședinței de judecată apelanta a înaintat suficiente argumente și a efectuat referință la probele din materialele cauzei în confirmarea cuantumului prejudiciului moral cauzat - 100 000 lei.

3.1. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare a fost contestată cu apel de către avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, care a solicitat, casarea acesteia în partea civilă, cu micșorarea încasării pagubei morale.

În motivarea apelului s-a indicat că, instanța a dat o apreciere juridică corectă probelor acumulate în dosar, fără a motiva care este necesitatea încasării în partea prejudiciului moral în suma de 20 000 lei.

Totodată s-a menționat că, provocatoare a scandalului a fost și partea vătămata, Mărgineanu Lilia, ambii fiind în stare de ebrietate, iar gradul prejudiciabil constatat a fost doar deteriorarea unei unghii artificiale. De aceea apelantul a considerat că, prejudiciul moral cauzat este în echivalent bănesc cu mult mai mic decât suma încasată de 20 000 lei.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iulie 2018, au fost respinse apelurile părții vătămate/părții civile Mărgineanu Lilia și al avocatului Cojocar Rodica în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, cu menținerea sentinței instanței de fond, fără modificări.

4.1. Pentru a se pronunța, instanța de apel a menționat că, soluția instanței de fond privind vinovăția inculpatului Mărgineanu Nicolae a fost pe deplin justificată, ori, instanța de apel a considerat că, vina acestuia de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201¹ alin. (1) lit. a) Cod penal, după indicii calificativi: violență în familie, acțiunea intenționată comisă de un membru al familiei asupra altui membru al familiei, manifestată prin maltratare, alte acțiuni violente soldate cu vătămare ușoară a integrității corporale sau a sănătății, este dovedită integral prin probele administrate și cercetate conform art. 101 Cod de procedură penală.

Referitor la aplicarea pedepsei, instanța de apel a ținut să indice că, pedeapsa este echitabilă când ea impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă, ori, pedeapsa penală aplicată lui Mărgineanu Nicolae corect a fost stabilită sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității.

Instanța de apel a reținut că, lipsesc careva împrejurări care ar genera aplicarea față de inculpat a unei pedepse mai aspre, așa cum pledează partea vătămată/partea civilă, or, infracțiunea comisă de către inculpatul Mărgineanu Nicolae se califică ca fiind mai puțin gravă, totodată s-a reținut scopul și motivul comiterii infracțiunii. S-a menționat că, în cadrul urmăririi penale, atât la înaintarea învinuirii, cât și în cadrul cercetării judecătorești, inculpatul Mărgineanu Nicolae a recunoscut vinovăția incriminată și se căiește sincer de cele comise, poziție menținută și în instanța de apel.

De asemenea, instanța de apel a menționat că, căința sinceră a inculpatului Mărgineanu Nicolae în comiterea infracțiunii incriminate, comiterea pentru prima dată a unei infracțiuni mai puțin grave, inculpatul anterior nu a fost judecat, se caracterizează pozitiv, are un loc de trai, un loc de muncă, nu se află la evidență medicului narcolog și psiholog, au fost circumstanțe care s-au luat în considerație la numirea pedepsei și a generat la aplicarea unei pedepsei în formă de muncă neremunerată în folosul comunității, pe care instanța de apel a considerat-o corectă și echitabilă.

Referitor la pretențiile părților în partea ce ține soluționarea acțiunii civile de către instanța de fond, instanța de apel le-a considerat neîntemeiate, din următoarele considerente.

Partea vătămată Mărgineanu Lilia în instanța de fond a înaintat acțiune civilă, prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului Mărgineanu Nicolae a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

Reieșind din prevederile art. 219, 221 alin. (1), (3), 225 alin. (1), (3), 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală și art. 1423 alin. (1) Cod Civil, materialele cauzei penale și argumentele acțiunii civile a lui Mărgineanu Lilia, instanța de apel a conchis că, în cazul dat, instanța de fond corect a stabilit că, răspunderea pentru daunele morale o poartă inculpatul Mărgineanu Nicolae și just a soluționat acțiunea civilă prin încasarea de la acesta a sumei de 20 000 lei.

Instanța de apel, în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor fizice, psihice cauzate părții vătămate Mărgineanu Lilia, de gradul de vinovăție al făptuitorului Mărgineanu Nicolae, prejudiciul cauzat prin infracțiune și de măsura în care compensarea poate aduce satisfacerea efectivă, ținând cont de aceste împrejurări și circumstanțele individuale ale cauzei, urmărind scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, a considerat că, suma de 20 000 lei este o despăgubire echitabilă pentru daunele morale cauzate.

Faptul că, inculpatul are un salariu mare și că partea vătămată a prezentat informația privind mărimea acestuia nu constituie un temei de încasare a pagubei morale în mărimea solicitată de partea vătămată, partea civilă, așa cum paguba morala i se apreciază nu numai din poziția socială a inculpatului, dar și din gradul de suferințe fizice, psihice și consecințele lor.

Părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale ușoare, care-s cu dereglare de scurtă durată a sănătății.

Agresiunea fizică în prezența copiilor i-a cauzat părții vătămate un anumit grad de suferințe psihice, care a fost apreciat de instanța de fond. Gradul suferințelor fizice și psihice corespunde sumei încasate, aceasta fiind o recompensă proporțională și echitabilă.

Suma prejudiciului moral solicitată de către partea vătămată de 100 000 lei este una mult prea exagerată, neproporțională și nefondată.

Dar nici micșorarea sumei în sensul propus de inculpat nu poate avea loc, deoarece suma încasată de 20 000 lei, este echitabilă faptei infracționale, consecințelor ei (*vătămări corporale ușoare și gradul suferințele psihice sau fizice cauzate părții vătămate*) și poziției sociale a inculpatului.

În acest context, încasarea din contul inculpatului în folosul părții vătămate/părții civile cu titlul de prejudiciul moral a sumei de 20 000 lei, în opinia instanței de apel a fost una suficientă și oportună suferințelor morale, fizice și psihice suportate de către partea vătămată.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, declară recurs ordinar prin care solicită casarea acesteia, în partea încasării a pagubei morale, micșorând-o până la 5 000 lei. Recurentul invocă aceleași argumente invocate în cererea de apel (pct. 3.1. din decizie). Totodată, se invocă că, instanța de apel nu a ținut cont pe deplin de circumstanțele cauzei, precum că, cauza a fost judecată în procedură simplificată, inculpatul a recunoscut vina, este la prima abatere de la legea penală, se caracterizează pozitiv, are un loc de trai, un loc de muncă, că nu se află la evidență medicului narcolog și psiholog, plătește pensia alimentară pentru 2 copii. Astfel, în opinia recurentului, paguba materială urmează a fi micșorată.

5.1. Potrivit prevederilor art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul, a prezentat referință privind opinia asupra recursului declarat de avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, prin care a menționat că, recursul urmează a fi respins, deoarece instanța de apel s-a pronunțat argumentat și detaliat asupra faptelor invocate. Din textul deciziei rezultă că s-a analizat obiectiv probele administrate și hotărârile cuprind motivele pe care se întemeiază soluția, fiind în corespundere cu prevederile art. 414, 417 Cod de procedură penală.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care se constată că este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres în art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnatului.

Potrivit textului recursului declarat de către avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, se semnalează ca temei de casare a deciziei instanței de apel art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală - când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă

de fapt, care a afectat soluția instanței. Aceste temeuri nu și-au găsit confirmare la examinarea recursului menționat, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de recurent.

În esență, recurentul critică decizia instanței de apel în partea încasării pagubei morale, solicitând să fie micșorată.

Colegiul penal reiterează că, criticile formulate de recurent enunțate la pct. 5. din prezenta decizie, au fost obiect de discuție la judecarea cauzei în instanța de apel, care le-a dat o motivare corespunzătoare, argumentată și pe larg expusă în prezenta decizie la pct. 4.1., soluție, pe care instanța de recurs și-o însușește pe deplin, ori materialul probator al cauzei penale dovedește incontestabil legalitatea temeiurilor de fapt și de drept care au adus la pronunțarea hotărârilor recurate.

Totodată, Colegiul penal consideră că, justificat instanța de apel a menținut încasarea de la Mărgineanu Nicolae dauna morală cauzată în beneficiul lui Mărgineanu Lilia, în mărime de 20 000 lei, întrucât în procesul penal acțiunea civilă este o modalitate de reparare a prejudiciului cauzat prin infracțiune, iar repararea prejudiciilor morale prezintă o modalitate distinctă, rezultat din lezarea sentimentelor de afecțiune.

Față de cele ce preced, instanța de recurs menționează că, despăgubirile pentru daune morale se disting de cele pentru daune materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, astfel, în cazul infracțiunilor contra persoanei, soldate cu vătămări corporale ușoare, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale, care au fost cauzate prin fapta infracțională săvârșită de inculpat, precum și toate consecințele acestuia.

Mai mult, pe aceiași cale de considerente, se enunță că potrivit art. 1422 Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral, adică careva suferințe psihice prin faptele infracționale ale unei persoane, instanța poate obliga vinovatul să repare prejudiciul prin echivalent bănesc. Art. 1423 Cod civil prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Din materialele cauzei, rezultă că, Mărgineanu Lilia a trecut prin suferință morală, iar instanța de apel just a menținut poziția primei instanțe care a conchis că aceste suferințe urmează a fi recuperate de inculpat prin contra-echivalent bănesc în sumă de 20 000 lei, sumă ce a fost considerată echitabilă pentru recuperare a prejudiciului moral suferit.

Astfel, Colegiul penal menționează că, instanța de apel, menținând poziția primei instanțe, a ținut cont de practica CEDO privitor la modul de încasare a prejudiciului moral, cât și de prevederile art. art. 1423 Cod Civil, conform căruia, mărimea compensației pentru prejudiciul moral se determină de către instanța judecătorească reieșind din caracterul și gravitatea suferințelor psihice și fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, (dacă vinovăția este condiție a răspunderii), și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța judecătorească, luând în considerație circumstanțele în care a

fost cauzat prejudiciul (locul, timpul vârsta etc.), precum și statutul social al persoanei vătămate. Mărimea prejudiciului moral nu depinde de mărimea prejudiciului material.

Prezența circumstanțelor nominalizate permit instanței de recurs să concluzioneze asupra inadmisibilității recursului declarat pe motiv că, acesta este vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar, declarat de avocatul Rodica Cojocar în numele inculpatului Mărgineanu Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 03 iulie 2018, în cauza penală în privința lui **Mărgineanu Nicolae XXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțat integral la **18 ianuarie 2019**.

Președinte:

Iurie Diaconu

Judecători:

Ion Guzun

Liliana Catan